

TC
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLAHİYAT ANABİLİM DALI
KELAM BİLİM DALI

138752
Fahreddin YILDIZ
D'A Zeyl Mad.
Abdülkâdir
Dâmolla

Türkiye Bilimler Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	138752
Tas. No:	922.07 SAB

**DOĞU TÜRKİSTANLI DİN BİLGİNİ DÂMOLLA SÂBİT B.
ABDÜLBÂKİ
(HAYATI, ESERLERİ ve İTİKADİ GÖRÜŞLERİ)**

Yüksek Lisans Tezi

ABULİZİ JİLİLİ

Danışman: Prof. Dr. METİN YURDAGÜR

İstanbul, 2004

etmiştir” dedi ve bineği üzerinde bir eser yazmaya başladı ve Tâîf'e vardığında bu eser tamamlanmıştı. Müellif bu eserine “*Fâkîhetü't-Tâîf*” (Tâîfin meyvesi) adını vermişti. Mekke'ye döndüğünde bu eseri Şeyh Mecîd Kerdî'ye takdim etmiş ve Şeyhin övgü ve duasını almıştı. Şeyh Mecîd kerdî, Sâbit Dâmolla'nın bu eserinin adını “*el-Kâsîdetü's-seniyye fi'l-akîdeti's-sünniyye*” olarak değiştirmiştir. İkinci kasidesinin ismini “Akıl” olmasını istemiştir.¹⁴⁸ Bu olaylardan anlaşıldığı üzere Sâbit Dâmolla, ferâset ve belâgat sahibi, şâir ve Arap edebiyatına vâkıf bir kişi olmalıdır.

Sâbit Dâmolla kalemî, dili ve ilim meclislerindeki edep ve üslûbu yanında fazilet ve ahlâkı ile toplum içerisinde ayrı bir şöhrete sahiptir.

Mısır'da “*Menâr*” adlı meşhur tefsirin sahibi Şeyh M. Reşid Rızâ ve dönemin ileri gelen âlimleri ile görüşmüş, Şeyh Reşid Rızâ'nın ilim ve faziletini takdir etmiş; bazı âlimleri ise yermiştir. “*Akâid-i Cevheriyye*” adlı kitabının giriş bölümünde: “Bu âlimler takvâ ve amelde selef-i sâlihîn yaşantılarına uymuyordu. İlim sahibi olmaların rağmen dîni yaşantıları itibariyle zayıf idiler”.¹⁴⁹

Yukarıda anlatılanlardan anlaşılıyor ki, Sâbit Dâmolla ilmiyle amel eden, selefîn akidesini benimseyen bir âlim olup, kendisinin bu yolu tercih etmesinin sebeplerini zaman zaman eserlerinin çeşitli bölümlerinde dile getirmiştir.

V. Hocaları

Sâbit Dâmolla'nın hocaları ile ilgili yeterli bilgi bulunmamaktadır. Ancak bu konuda bazı kaynaklardan elde edilebilen bazı kısmî bilgilerin aktarılmasına vermeye çalışılacaktır.

Sâbit Dâmolla'nın ilk ve orta öğrenimini kasabesindeki Âlemâhunum adlı bir âlimden aldığını, daha sonra Kaşgar'daki meşhur medreselerden biri olan Hanlık Medresesi'ne girdiğini ve tahsiline orada devam ettiğini söylemiştik. O sıralarda Hanlık Medresesi'nde Sultânü'l-ulemâ ünvanı ile tanınan Bahâüddin Mahdûm, Şeyhu'l-ulemâ diye tanınan İslâm Dâmolla, Abdülkâdir Dâmolla ve Mahûd Ahun Dâmolla gibi âlimlerin müderris olarak buldukları bilinmektedir. Sâbit Dâmolla'nın bu hocalardan ders aldığı, özellikle Abdülkâdir Dâmolla'dan çok etkilendiği bilinmektedir. Sâbit

¹⁴⁸ Sâbit Dâmolla, *a.g.e.*, s. 256.

¹⁴⁹ Sâbit Dâmolla, *Akâid-i Cevheriyye ve beyânü's-sünne*, s. 8.